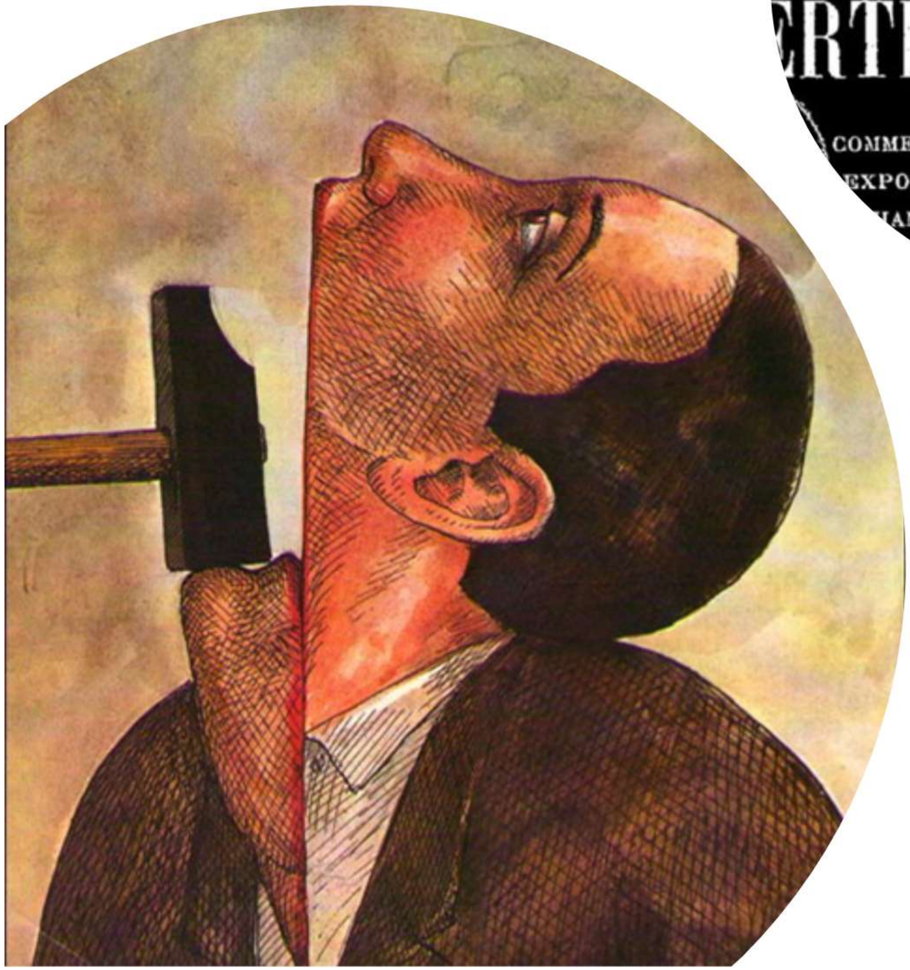

U 29 JUILLET 188
SUR LA
ERTÉ DE LA PRE
COMMENTAIRE DU TEXTE DE LA LOI;
EXPOSÉS DE MOTIFS, RAPPORTS ET
HAMBRE DES DÉPUTÉS ET AU S
PAR

Saoirse Cainte,
Saoirse Stáit agus
Saoirse le dul ar Strae

Luán ó Braonáin A.S.

Cumann Barra na Gaeilge

Páras, 12 Meitheamh 2025

Saoirse Cainte

-

Cad Chuige É?

Cosaint i gCoinne Tíorántachta

- *m.sh. An Aifric Theas – leabhar polaitiúil, téacsleabhair scoile, scannáin, ealaíon, focail – liosta Trump*

Tóraíocht na Fírinne

- *an baol: ligeann sé do na cúirteanna a chinneadh nach fiú cosaint a thabhairt do chaint, dar leo, nach dtacaíonn leis an bhfírinne*

Margadh Saor na Smaointe

- *an baol: ligeann sé do na himreoirí is láidre cumhacht a chruinniú agus smaointe a fhoilsiú le díolachán a mhéadú*

Féinriail

- *Kant – saoránaigh saor le glacadh le bréaga – teorainn le húdarás an Stáit*

Neodracht an Stáit agus Caoimhfhulaingt Liobrálach

- *ach an féidir le Stáit a bheith neodrach i leith bhuntáistí an liobrálachas féin?*

Saoirse Cainte mar Leas Poiblí

- *gur cheart saoirse cainte a chosaint ar leas an phobail – mar chuid dhílis de chóras daonlathach*

Bunreacht na hÉireann 1937

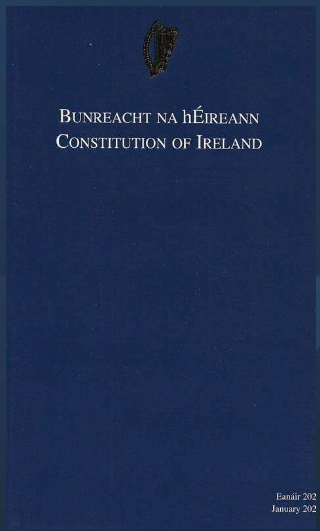

Airteagal 40.3.2°

- *Déanfaigh an Stát, go sonrach, **lena dhlíthe**, beatha agus pearsa agus **dea-chlú** agus maoinchearta **an uile shaoránaigh** a **chosaint** ar **ionsaí éagórach chomh fada lena chumas**, agus **iad a shuiomh** i gcás **éagóra***

Airteagal 40.6.1°

- *Ceart na saoránach chun a ndeimhní is a dtuairimí a nochtadh gan bac.*
- *Ach toisc **oiliúint aigne an phobail** a bheith chomh **tábhachtach** sin do **leas an phobail**, féachfaidh an Stát lena chur in áirithe **nach ndéanfar orgain aigne an phobail**, mar shampla, an raidió is an preas is an cineama, a úsáid chun **an t-ord** nó **an mhoráltacht phoiblí** nó **údarás an Stáit** a bhonn-bhriseadh. San am chéanna coimeádfaidh na horgain sin **an tsaoirse is dleacht dóibh chun tuairimí a nochtadh** agus orthu sin **tuairimí léirmheasa ar bheartas an Rialtais***
- *Aon ní ceannairceach nó graosta a fhoilsiú nó a aithris is cion inphionóis é de réir dlí.*

Mahon v Post Publications [2007] 3 IR 338

- *coimhlint idir rúndacht agus saoirse cainte*
- *"síneann an ceart chun saoirse cainte, a ráthaítear ag an mBunreacht agus ag an gCoinbhinsiún araon, an chosaint chéanna do fhoilseacháin gan luach, mhígheanasacha agus mhealltacha is a thugann sé do shaothair atá fiúntach, tromchúiseach agus tairbheach don tsochaí" (Fennelly Brmh)*

Dlíospóireacht i bPáras!

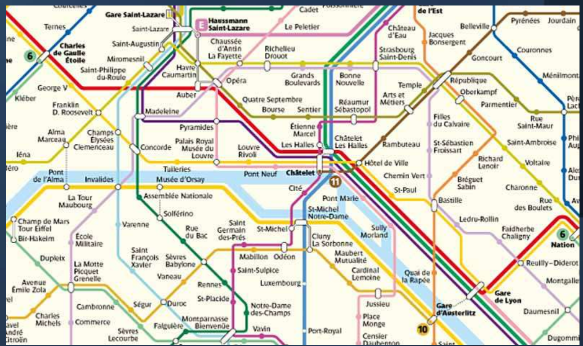

Cás dlí ábharach, le ceangal idir Éire agus an Fhrainc?

Cás dlí ina raibh ceisteanna Saoirse le plé?

- Saoirse taistil
- “Saoirse” mí-iompar
- Clúmhilleadh
- Saoirse cainte – preas, pribhléid, poiblíocht
- Saoirse ó ionchúiseamh

Dúnmharú i gCorcaigh

Sophie Toscan du Plantier – 23 Nollaig 1996

Deir Marie Farrell in Eanáir 1997 gur Ian Bailey a chonaic sí ar An gCaol Fada an mhaidin céanna

Gabhadh Ian Bailey 10 Feabhra 1997

Gabhadh Ian Bailey arís 27 Eanáir 1998

Príomh-amharstach sa Dúnmharú

Gearán Clúmhillte i gCoinne Nuachtáin

Cás clúmhilleadh i gcoinne ocht nuachtán - Nollaig 2003

Teannas idir cosaint clú agus saoirse cainte

"Dúnmharfóir" vs "Duine is mó faoi amhras"

6 Chás Caillte (costaisí €300k) – 2 Chás Buaite (€8k)

Breithiúnas na Cúirte – Droch-Dhamáiste

Fear Foréigneach

- ach gan fianaise gurb amhlaidh a bhí lena iar-bheanchéile

Fear Bladhmannach – Dúil sa Phoiblíocht

Achomhairc Réitithe 2007

Eiseachadadh agus Comhalartacht Trasteorann

Dhiúltaigh Stiúrthóirí Ionchúiseamh Poiblí in Éirinn cúiseamh a thabhairt i gcoinne Ian Bailey ar an mbonn nach raibh fianaise den chaighdeán riachtanach curtha ar fáil

Bhí na Stiúrthóirí araon den tuairim nach nglactar le héarsma, ráflaí, tuairimíocht, amhras, caint na sráide, ná fianaise ar dhrochcharachtar mura bhfuil nasc díreach acu leis an gcoir

D'eisigh Poblacht na Fraince Barántas Gabhála Eorpach i 2010 ag lorg go dtabharfaidh suas Ian Bailey maidir leis an dúnmharú i 1996

Ar achomhairc ó ordú na hArd-Chúirte (Peart J), dhiúltaidh an Chúirt Uachtarach i 2012 Ian Bailey a thabhairt suas go dtí an Fhrainc, agus ordaíodh é a scaoileadh saor arís

- *Léirmhíniú ar Alt 21A den Acht um Barántas Gabhála Eorpach 2003*
  - *Ní raibh cinneadh déanta sa Fhrainc Ian Bailey a chúisiú chun triail, ach é a chúisiú chun fiosrúcháin*
- *Léirmhíniú ar Alt 44 den Acht um Barántas Gabhála Eorpach 2003*
  - *Déanadh an coir lasmuigh den Fhrainc*
  - *Ní raibh comhalartacht idir an Fhrainc agus Éire maidir le dúnmharú ar shaoránach den stáit lasmuigh den stat, líomhnaithe i gcoinne neamh-shaoránach*

Agus cinneadh faoin am sin déanta le Ian Bailey a chúisiú chun triail, d'eisigh Poblacht na Fraince Barántas Gabhála Eorpach i 2016 eile ag lorg go dtabharfaidh suas é. Dhiúltaigh an Ard-Chúirt a leithéid a ordú

Triail *In Absentia* sa Fhrainc

- Ciontaithe sa Fhrainc *in absentia* mí Bealtaine 2019
- Gearradh 25 bliain príosúin ar Ian Bailey
- Agus Ian Bailey cionntaithe agus téarma príosúin gearrtha air, d'eisigh Poblacht na Fraince Barántas Gabhála Eorpach i Meitheamh 2019 ag lorg go dtabharfaidh suas é
- Dhiúltaigh an Ard-Chúirt a leithéid a ordú
- Ní raibh comhalartacht ann fós idir an dul chuige ag an Fhrainc agus ag Éire maidir le dúnmharú saoránaigh thar lear

Tionchar Pearsanta agus Sóisialta

- **Teorainn le saoirse Ian Bailey taisteal chuig baillstáit eile ar eagla go ndéanfaí é a ghabháil**

- **Críoch gar don deireadh leis an gcaidreamh fada idir Ian Bailey agus Jules Thomas**

- **Clú millte?**
  - *"West Cork" (Podcast – Audible 2018, iTunes 2021)*
  - *"Sophie: A Murder in West Cork" (Netflix, 2021)*
  - *"Murder at the Cottage: The Search for Justice for Sophie" (Sky Crime, 2021)*

- **Bás – 21 Eanáir 2024**
  - *Saor ó ionchúiseamh agus ón bpíonós a gearradh air*
  - *Scríbhinní gafa ag Gardaí*
  - *Scannán eile ar an mbealach*

Saoirse le dul ar Strae?

Tóir i gcónaí ar ainm in airde

Iompar bladhmannach poiblí

Fear foréigneach

Nuair a choimeád sé a shaoirse, ní faoi féin ná a iompar a bhí na hargóintí

Conclúid: Liberté

Céard is saoirse sa lá atá inniu ann?

Saoirse níos casta, trasteorann, conspóideach

Cé leis an tsaoirse? Cé a chosnaíonn í?

Creasú ar Chlú Loite – Am agus Iompar

MERCI BEAUCOUP

GO RAIBH MÍLE MAITH AGAIBH